

Poniższa transliteracja wiersza Cypriana Kamila Norwida *Do Nikodema Biernackiego* została przygotowana według autografu znajdującego się w dokumentach adresata przechowywanych w zbiorach Biblioteki Narodowej. Ma na celu jedynie zilustrowanie omawianych w artykule różnic między przekazami utworu Norwida. Pod nią znajduje się niewielki aparat krytyczny w postaci wykazu odmiennych lekcji oraz lista i opis porównywanych ze sobą źródeł.

Do Nikodema Biernackiego

I.

... A ty z kąd wzięłeś na te skrzypce deski
 Jeżeli nie z lipy Bogdaj czarnoleskiej –
 I smyk twój jestże czarodziejstwem żywy
 Z białego konia arabskiego grzywy?..
 I struny Twoje – czy Ty ręką lewą
 Z pod serca wsnułeś na skrzypców Twych drzewo?
 – Czy posłannikiem idziesz od świtania
 Gdzie mrok jest z światłem, z uśmiechami łkania?

II.

Powiem – iż wieszczow rzecz jest, poznać wieszczę:
 – Oto, zaklęta dała ci królewna
 Klucze od echa i ten złamek drewna
 I łzę, i poszept w ucho – i grom jeszcze!..
 I powiedziała: wstążką wiejąc czarną:
 „Idź w świat, przez uczuć zwariowaną dramę
 „Napatrz się w zorzę, łunę zwiedz pożarną
 „Wschodnich się dowiedz tęcz, blasków zachodnich,
 „Co kłamać wolno, to lepiej skłam od nich –
 „Żywy – wybladłą porusz dioramę..
 „Lecz – skoro kłamstwo zdradzisz kłamstwem sztuki
 „Bądź wpierw pod lauru szerokiego cieniem
 „Gdzie donieść krzywe niepotrafią łuki
 „Urągowiskiem, albo zapomnieniem....

„Aż inny, owdzie gdzie upadną strzały
 „Przyidzie je zebrać jak Ty zbierasz cudze;
 „I wspomni ciebie, łatwiej = doskonały;
 „I powiesz „prawda!” ... a ja się obudzę...”

CYPRIAN NORWID

pisałem 1857 w Paryżu

Numer wersu	Wyraz	Przekazy
w. 2	Jeżeli	N
	Jeżeli	P, D, R, Z ₁ , Z ₂ , M ₁ , M ₂ , T
	Jeśli	G ₁ , G ₂ , G ₃ , G ₄
w. 6	drzewo	N, P, D, Z ₁ , Z ₂ , M ₁ , M ₂ , T, G ₁ , G ₂ , G ₃ , G ₄
	drzewie	R
w. 8	mrok (?)	N
	wzrok	P, R, Z ₁ , Z ₂
	zmrok	D, M ₁ , M ₂ , T, G ₁ , G ₂ , G ₃ , G ₄
w. 10	królowna	N, D, R, Z ₁ , Z ₂ , M ₁ , M ₂ , T, G ₁ , G ₂ , G ₃ , G ₄
	królowa	P

w. II	złamek	N, P (?), D, R, M _I , M ₂ , T, G _I , G ₂ , G ₃ , G ₄
	złomek	Z _I , Z ₂
w. 17	skłam	N, P, D, R, Z _I , M _I , M ₂ , T, G _I , G ₂ , G ₃ , G ₄
	kłam	Z ₂
w. 22	Urągowiskiem	N, D, R, Z _I , Z ₂ , M _I , M ₂ , T, G _I , G ₂ , G ₃ , G ₄
	Uręgowiskiem	P
Podpis pod wierszem:	Paryż 1857	Z _I , Z ₂ , T
	Pisałem 1857 w Paryżu Cyprian Norwid	N
	Pisałem 1857 w Paryżu Paryż. 1857. Cypryna (?), Cyprijna (?), Cyprian (?) Norwid	P
	Paryż, 1857 Cyrprjan Norwid.	D
	Paryż 1857. Cyrprjan Norwid	R
	Pisałem 1857 w Paryżu	G _I , G ₂ , G ₃ , G ₄
	-----	M _I , M ₂

PRZEKAZY:

- N** – rękopis, autograf; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, Biblioteka Narodowa, sygn. II 9570 (akc. 8073), s. 5 (ze zbiorów Nikodema Biernackiego).
- P** – rękopis, kopia (?); C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, APŁ, AGAD, sygn. 4248, s. 2 (ze zbiorów Stanisława Przyłęckiego).
- D** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, „Dziennik Literacki” 10 X 1857 nr 119, s. 1078.
- R** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, „Ruch Literacki” 25 VIII 1877, nr 32, s. 117.
- Z1** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: C. Norwid, *Wybór poezyj*, zebrał i objaśnieniami opatrzył R. Zrębowski, Lwów 1908, s. 86-87.
- Z2** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: C. K. Norwid, *Wybór poezji*, zebrał i objaśnieniami opatrzył R. Zrębowski, Lwów 1911, s. 157-158.
- M1** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: *Cypryana Norwida Pisma Zebrane, Pism wierszem Cypryana Norwida Dział Pierwszy*, wydał Z. Przesmycki, Warszawa-Kraków 1911, s. 429-430.
- M2** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: *Cypryana Norwida poezje wybrane z całej odszukanej po dziś puścizny poety*, ułożył i przypisami opatrzył Miriam [Z. Przesmycki], Warszawa 1933, s. 229-230.
- T** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: *Dziela Cyprjana Norwida*, wydał, objaśnił i wstępem krytycznym poprzedził T. Pini, Warszawa 1934, s. 100.
- G1** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: C. Norwid, *Dziela zebrane. Wiersze – teksty*, t. 1, oprac. J. W. Gomułicki, Warszawa 1966, s. 402-403.
- G2** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: C. Norwid, *Pisma wszystkie*, t. I, *Wiersze*, zebrał, tekst ustalił, wstępem i uwagami krytycznymi opatrzył J. W. Gomułicki, Warszawa 1971, s. 268-269.
- G3** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: C. Norwid, *Pisma Wybrane. Wiersze*, wybrał i objaśnił J. W. Gomułicki, Warszawa 1980, s. 484-485.
- G4** – druk; C. K. Norwid, *Do Nikodema Biernackiego*, w: C. Norwid, *Nowy wybór poezji. Wiersze. Utwory cykliczne. Poematy*, wybrał i opracował J. W. Gomułicki, Warszawa 1996, s. 188-189.